

Susanne Branner Jespersens tale ved LGBT+ Danmarks 75-årsjubilæumsfest

Taler

Susanne Branner Jespersen
Sekretariatschef hos LGBT+ Danmark

Dato

23. juni 2023

Sted

Amager Strand, København

Der er så meget for os i dag, der er helt selvfølgelig. At vi – for det meste – kan gå hånd i hånd med en vi elsker. At vi kan blive gift (undtagen hos de præster der ikke vil vie samkønnede par). At vi er beskyttet mod at blive fyret. At vi kan få børn (selvom vi så ikke altid kan få anerkendt vores relation til dem). Ja at vi overhovedet kan samles her i dag, under den fri himmel, synligt til skue for alle. De første mange år medlemmerne af Forbundet af 1948 mødtes var det indendørs og med en vis diskretion – husk dit medlemskort, anbefal kun folk du stoler på, væk ikke opsig. Men samtidig skrev de om, hvor stærkt det også virkede for dem – pludselig at være i et helt rum kun fyldt med ligesindede. Festerne varede ofte til sent om morgenen – de var helt høje på fællesskab. Følte sig for en nat måske lidt mindre alene i verden. At skabe de første fællesskaber var krævende, og først og fremmest krævede det mod. Læser man Axel Axgils noter fra 1948 om den Skt. Hans aften hvor han fik idéen til en forening for homo- og biseksuelle, virker det næsten henkastet. Han og en ven gik til balfest i en park i Aalborg, og på vejen derhen blev de enige om, at nu var det tid. Selvom mange ikke syntes tiden var moden, følte Axel og hans ven, at der skulle ske noget. Men man skal ikke lade sig narre, af Axels nøgterne beskrivelse – det krævede et kæmpe mod, hvad han satte i gang. Måske overmod? I hvert fald mistede Axel få måneder efter foreningens stiftelse sit job. Og sit partimedlemskab. Og sin lejlighed. Og blev hængt ud i datidens aviser. Ved hjælp af foreningens netværk flyttede han her til København, hvor han boede resten af sit liv, og foreningen har haft hjemsted siden.

Det kræver mod at turde tænke på en anden verden – en anden virkelighed at leve i. Det kræver mod at stå fast på, at man har værdighed og værdi, selvom omverdenen, lægevidenskaben og medierne fortæller en at man er syg, svag, skal skamme sig – og at man for øvrigt smitter andre med sin væren blot ved at tale

om og insistere på sin egen eksistens.

Foreningens anden forældre Helmer Fogedgaard turde drømme, turde skrive hver måned i medlemsbladene om hvad han kunne mærke var rigtigt, selvom resten af verden sagde det var forkert:

At homo- og biseksuelle selvfølgelig også havde ret til omsorg og kærlighed.

At køn er mere end mand og kvinde.

At vi, der er anderledes, må slutte os sammen og støtte hinanden.

Da foreningen nåede teenage årene omkring 1970 tog ungdomsoprøret fart. Nye, yngre generationer kom til, og de havde ikke tålmodighed til den hidtige strategi med at leve stiltfærdigt - blot tolereret af flertallet. Nu var det tid til at springe ud! Kræve at leve åbent! Stå fast på ikke altid at skulle være respektable!

Foreningen fandt modet til i højere grad at drømme om politisk forandring. Og man tog endda skældsordene 'bøsse' og 'lesbisk' til sig og gjorde dem til en del af navnet: Landsforeningen for bøsser og lesbiske.

1980'erne blev et årti med enorme, sønderrivende modsætninger: Foreningen fik sit eget hus i Knabrostræde og havde diskoteker i flere byer, den politiske indflydelse steg og i 1989 opnåede foreningen en næsten ubegribelig politisk milepæl: Axel og hans kæreste Eigil blev som verdens første homoseksuelle par anerkendt af en stat – en verdenssensation der stadig giver genlyd 33 år senere. Og samtidig ramte døden, frygten, fortvivlelsen. En ukendt virus forvandlede på få måneder de smukkeste unge mænd til dødsmærkede krøblinge. Den sex og skamfri nydelse, som var blevet sat fri i 1970'erne blev pludselig en trussel.

I Danmark lykkedes det foreningen sammen med sundhedsmyndighederne at håndtere sygdommen fordomsfrit og baseret på frivillighed – bl.a. med sangen vi hørte lidt tidligere / skal høre om lidt. Men en hel generation blev mærket for livet, og de mange døde savner vi den dag i dag.

I 90'erne blev AIDS efterhånden en mindre akut trussel og samtidig havnede foreningen i sin største krise. Økonomien væltede, og man måtte sælge sine ejendomme, og skrue kraftigt ned for det sociale arbejde. Men en stadig kerne af

aktivister løftede foreningen videre, og det politiske lobbyarbejde fik fornyet styrke.

Her opstod nye drømme, ikke mindst om familier - børn var ikke en del af det registrerede partnerskab. Man turde kræve adgang til fertilitetsbehandling og adoption. Og i 00'erne omfavnede man endelig biseksuelle og transpersoner. Biseksuelle var en del af den oprindelige idé i 1948, men blev glemt i lange perioder. Transpersoner var ikke tidligere formelt en del af foreningen, men man havde altid set dem som beslægtede i en eller anden forstand. Fra 2008 fik man papir på alliancen og foreningen fik navnet LGBT Danmark, som senere fik tilføjet det lille plus.

De seneste årtier har vi arbejdet videre med familie- og parlivet. Vi blev inviteret indenfor i kirkerne i 2012 og det blev med tiden lettere at blive registreret som forældre til vores egne børn. Der er mange ting, vi ikke er i mål med endnu – men vi oplever i disse år en fornyet styrke og en medvind til at få rettighederne helt på plads. Vi er igen begyndt at styrke det sociale arbejde og har nu LGBT+ fællesskaber i 30 byer landet over. Vi har lige åbnet vores første medborgerhus her i København.

I disse år har vi stadig mange drømme. Vi drømmer om at transpersoner og non-binære får selvbestemmelse over deres egne kroppe og liv. Vi drømmer om at de mange børn der har tre eller fire forældre også får de relationer beskyttet. Vi drømmer om at de kommende generationer af LGBT+ børn og unge kan gå gennem deres barn- og ungdom i tryghed og uden at få mentale blå mærker af at slå sig på heteronormativitetens dørkarme.

De tanker møder masser af modstand. De gamle normer forsvares igen som naturgivne og afgørende. Særligt det sidste år har retorikken særligt i medierne været som at genlæse hvad vi troede var for længst hedengangne ”argumenter” imod – dét man før sagde, tænkte og troede om homo- og biseksuelle gentages nu nærmest 1:1 om transkønnede og non-binære. ”Det smitter – hvis vi taler for meget om det er der flere, der bliver det”. ”De er ikke gamle nok til at vide hvad de er – de vokser nok fra det”, ”Det må være en fase”, ”Det er unaturligt”. At stå imod flertallets fejlfortolkninger og fortællinger kræver, at vi igen finder mod. At vi igen finder sammen og finder mod.

Og det er måske det, vi kan bruge sådan et 75-års jubilæum til: At lade os

inspirere af dem der kom før os. At fortælle deres historier videre til hinanden og omverdenen. Gennem deres forbillede at få modet til at bane nye veje. Nye veje, som dem der kommer efter os, kan gå ad.

I det første nummer af forenings blad skriver Helmer Fogedgaard: ”Hermed giver vi vor hånd til vores brødre, som fødtes til verden med en anden indstilling end den godkendte. Lad os danne en ubrydelig kæde over det ganske land. [...]”Jeg vil sige her i dag som afslutning: Hermed giver vi vores hænder til alle vores søskende, som fødtes til verden som en mangfoldighedens gave. Vi ER en ubrydelig kæde gennem generationer, på tværs af seksualitet, køn, kønsidentitet, alder, etnicitet, hudfarve, religion, klasse, funktionsvariation. Vores blomstrende tæppe af forskellighed er en gave til flertallet. Lad os i aften hylde dem, der kom før os, og dem, der kommer efter os – og vores evne til at være en ubrydelig kæde af mod.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Båltale, Festtale, Jubilæumstale, Regnbuebevægelsen

Relateret

23. juni 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/susanne-branner-jespersens-tale-ved-lgbt-danmarks-75-ars-jubilaefest>